

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . . 3 ft.
Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyilttér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyom-
dájában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A tiszaparti vasutról a szegediek.

szabadka-ó-becsei vasut
érdekében megyénk terü-
letén megindult mozga-
lom Szeged városát arra
indította, hogy a terve-
zett szeged-zentai szárny-
vasut kiépítését sürgesse
és a szabadka-ó-becsei vonal
létesítése ellen foglaljon
állást. Szeged város
törvényhatósági bizottsá-

ga a múlt hét elején tartott ülésében ugyanis egyhangulag elfogadta Szabados János helyettes polgármester indítványát, mely a szabadka-ó-becsei vasut ellen volt irányozva, s annak szell-mében telterjesztést intéz a közmunka- és közlekedési miniszteriumhoz. Az indítvány szerint a szabadka-ó-becsei vasut helyi és országos szempontok által indokolva nincs, a forgalomnak megszokott helyes (?) utjáról való elterelését célozza és Szeged további elszigetelésére és anyagi romlására vezet. — A »Szegedi Napló« e tárgyról ezeket írja: »Hetek, hónapok előtt figyelmeztettük már a hatóságot, hogy míg a szeged-zentai szárnyvasut kérelmezői aludni hagyják az általuk megindított vasut-ügyet, addig a szabadka-ó-becsei vasut előmunkálati engedélyesei a saját üzleti érdekük mellett megmozdítanak minden követ, és egész rohamossággal végeztetik az előmunkálatokat, az üzentervet és finanszírozást, úgy, hogy ma-holnap bevezetett dologgal fogna szemben állani Szeged, melyet az újabb vasut építésekkel már is csaknem teljesen elszigeteltek minden eddigi forgalmi vonalától. Nagy ideje volt tehát valóban, hogy az újabb vasut-engedélyezési sérelem(?) ellenében állást foglaljon Szeged és a kormány figyelmét felhívja arra, hogy csak is oly vasut építését segítse elő, mely (mint Szabados indítványa mondja) az alsó-tiszamenti községek közt létező viszony megszilárdítására, az érdekelt községek fejlődésének előmozdítására lesz hivatva s a melynek kiindulási pontjával a természet által Szeged(?) van kijelölve.«

Hogy Szegednek, mint azelőtt az egész alvidék központjának, a szomszédos területek fejlődése fáj, az megfogható és érthető.

Az is szent igaz, amit a szabadka-ó-becsei vasut elleni feljajdulás mond, hogy ez új vasut a forgalmat — részben — elterelné megszokott utjáról és Szeged további elszigetelését eredményezné.

De az már nem igaz, hogy ezen vasut helyi és országos szempontok által indokolva nincsen.

Hogy ki mit ért országos vagy helyi szempont alatt, az már mint szubjektív kérdés is, sok tintát és homokot emészthet el, míg tisztába hozatik.

Azért nem is így kell föltenni a kérdést; hanem inkább úgy: Van-e a szabadka-ó-becsei vasutnak létjoga?

Mi azt hisszük, hogy igen; mert a kormány 3-4 embernek adott rája engedélyt

Mert továbbá, mint e lap 27-ik számában kimutattuk s részletesen, statisztikai adatokkal beigazoltuk, a tervezett vasut 80,000 lélek lakta 209,232 katasztrális holdnyi elsőrendű termőföldet szel át. Mert ezen vasut oly talajon halad, mely félévíg kocsi-közlekedésre nem használható. Mert végre, tekintve a nyomasztó buzaválságot, kizárólag termelésre utalt megyénknek oly világot után kell nézni, melyen termékeit a leg-rövidebb vonalon világpiacon viheti.

Ezen és még akár száz apróbb ok követeli, hogy a megye keleti részén, Magyarország leg-gazdagabb, legadóképesebb vidékén, vasut vonuljon keresztül.

Mi bácskaiak nem fontolhatjuk azt, vajjon ha magunkon segítünk, nem-e ártunk azzal másnak; valamint a szegediek se keresik, hogy

teszem, ha ők megyét akarnak kapni, kinek az érdekeit rongálják vele?

Hiszen régi és örök igazság: Corruptio unius, alterius regeneratio, az az: minden kár haszonba megy.

Tudjuk és teljes jóakarattal méltányoljuk azon tekinteteket, melyek sürgetik, hogy Szeged a magyar alvidéknek kulturában, kereskedelemben, iparban izmos metropolisa legyen. Megmutatta Bács-Bodrogh megye ebbeli komoly szándékát a gyász és szorultság napjaiban, s most is hajlandó minden méltányos áldozatra, míg azokat saját létérdekeinek fölládozása nélkül meghozhatja. De utóvégre mint a régi közmondás is tartja: »jóbarátainktól csak méltányosat szabad követelnünk.«

Ó-Becse és Petrovosszellő már most is megszelli azt a kerülő utat, melyet majd személynek és árunak egyaránt tennie kell, hogy a budapest-zimonyi világvonalra juthasson. Ennek kifejezését szemléltük sajónnal Ó-Becse városán — bizonyára elhamarkodott és nem végleges — elhatározásában, hogy még a Szabadkán befutó szárnyvonatra sem szavaz meg semmit. Hiszen legéletbevágóbb érdekeinknek könnyelmű elfecsérlői gyanánt tűnnek fel, ha feladnók azon minden tekintetben kiszámíthatlan előnyt, hogy a budapest-zimonyi világvonalat egy érdekkörünkön kívül eső zsákutcai vasutért feláldozzuk.

Elhisszük, hogy a ki a tiszaparti vasutal Szegeden akar kilakadni, az nagyon szereti Szegedet; de hogy az illető megyénket is szereti s méltányos tranzakciót kíván létesíteni, azt csak higgyék el Szegeden.

Ha Szeged a harmadik tudományos egyetemet sürgetné, annak volna több értelme s bizonyára minden megyénkbeli befolyásos ember fölemelné mellette támogató szavát, mint ahogy két év előtt e lapban igen meleg és sok adattal támogatott cikkben vitattattott is ezen kezdeménynek haszna és jogosultsága.

Azonban, hogy magunknak sok kárt, Szegednek kevés hasznót okozunk, azért az ország legadóképesebb vidékét örökre megnyomorítani nem szabad. A ki ezt kéri tőlünk, az nem barátunk.

Szeged a tiszaparti gabonának, mely egyedül fogna föl tartani azon vasutat, nem piac, csak átmeneti állomás. Így hát azon vasut inkább csak az élettelen vagonok, mint a költekező személyek számát szaporítaná. Szegednek abból nem lenne haszna, nekünk pedig sok kárunk.

Ab amicis tantum justa sunt petenda: barátainktól csak méltányos dolgokat szabad kérnünk.

Titkári jelentés a kiállítás ügyében.

Az országos kiállítás zombori alkerületi bizottsága 1883-ik év október hó 9-én gróf Zichy Jenő ur ó nagyméltósága által megalakítottán, működését ugyanazon év november hó 14-én kezdte meg. A bizottság ez ülésén a kiállítás iránti érdeklődés felébresztésével alulírtat bizta meg, ki is ez érdekében úgy a helybeli iparosokkal három ízben nyilvános gyűléseken az ügy iránt tanácskoztam, mint a kerület fontosabb helyeit személyesen ismételtlen és ismételtlen bejárta. Háromszor voltam a kiállítás érdekében Budapesten a kerületi bizottságnál, kétszer voltam Bezdánban, háromszor Apatinban, háromszor Hódsághon, háromszor Csereván, négyszer Kulán, kétszer Uj-Verbáson, egyszer Ó-Verbáson, és egyszer Uj-Szivacon. Ez utazások alkalmával úgy gyűlések és buzdító beszédek tartása által mint az iparosok és gazdák személyes látogatása által, főképp pedig hírlapok útján élénk és örvendtes érdeklődést sikerült az országos kiállítás iránt keltenem, minek eredményeképp a zombori kiállítási kerület területéről 298-an jelentkeztek kiállítóknak.

Az 1884-iki rossz termés és az 1885-iki kereskedelmi és pénzválság, de főképpen a kiállítással egybekötött és egész nagyságukban előre nem láthatott költségek folytán az ügy iránt kezdetben nyilvánult váratlan és páratlan lekedés tetemesen alászállott. A két mostoha év sanyaruságaival küzdő iparosok és gazdák személyes és családi okokon kívül azzal indokolták visszalépésüket, hogy a felforgó viszonyok között a kiállítási nagy térdijak, a biztosítási, képviselői, felügyeleti és tőkép a négy-szögmeterenként 20—36 frt közt váltakozó nagy szekrénydíjak terheivel megküdeni nem képesek. Ehhez járult, hogy számos budapesti cég a kiállítást saját céljaikra kihasználni óhajtván, levelekkel és utazó ügynökeikkel a gazdagnak és szellemileg elmaradottnak híresztelt Bácskát szokatlan módon estromolták és az egyes kiállítóktól 10—20 forintnyi díjakat követeltek, hol csak a tárgyak felügyelete és tisztántartása hol pedig csak az üzleti képviseltetésért. Ez ügynökök oly auktoritativ beszétek és levelekben az országos bizottságtól nyert megbízásokra oly határozottan hivatkoztak, hogy a bejelentett kiállítók közül számosan visszavonták bejelentéseiket. Azokat, kik e tárgyban hozám fordultak tanácsért, felvilágosítottam, hogy óvakodjanak ez úzérkedőktől annál is inkább, mert maga a kiállítási iroda mérsékelt díjért mind e szolgálatokat nekik a legkészségesebben teljesítendi.

E nehézségek közepezt az egyes községek áldozatkészségehez folyamodtunk, hogy a kiállítók terhein lehetőleg könnyítsünk. E célra adtak: Zombor város 250 frt, Ó-Szzipár 35 frt 50 kr., Bogojeva 5 frt, Ó-Szivacon 23 frt, Apatin 40 frt, Hódságh 50 frt, Rác-Militics 27 frt 50 kr., Cserevka 50 frt, Vajszkai körjegyz. 16 frt, Bresztovác 35 frt, Kula 50 frt, Sztanisics 20 frt, Uj-Szivacon 10 frt, Monostorszeg 17 frt 90 kr., Szóna 5 frt, Gákova 10 frt, K.-Szt.-Iván 21 frt, Filipova 20 frt, Nemes-Militics 10 frt, Doroszló 35 frt, Krusevlya 6 frt, Kupuszina 5 frt, Ribiczey 5 frt, Kollut 10 frt, összesen 756 frt 90 kr. Ez összegből 150 kiállító térdijának első részlete fejében 193 frtot fizettünk, mi a levelezési és távirdai kiadásokkal 209 frt 74 krt tesz; a hátra levő 547 frt 16 kr. összegből a kiállításban tényleg részt vetteknek térdijai lesznek fedezendőek és a netán fennmaradó összeg a szekrénydíjak és a kiállítók egyéb kiadásainak lehető fedezésére lesz fordítandó.

A mostoha viszonyok kifolyása, hogy közadakozásból csak a fentírtett összeg folyt be, a mely távol volt attól, hogy a kiállítók minden költségeinek fedezésére elég lett volna, ugyanazért csak a fentjelzett számra szorítkozva, a többiek magán tetszésére hagyatott, óhajtanak-e tetemes áldozatok mellett is a kiállításban részt venni vagy sem.

Kisebb bajnak tartottam, ha olyan kiállító, ki a térdij első részletét nem képes vagy nem hajlandó viselni, a kiállításban tényleg részt nem vesz, mintha utóbb a sok, és egész nagyságában előre nem láthatott kiadások miatt, méltó panaszokra fakadna. Ha a közadakozásokból nagyobb összeg folyt volna be, a bizottság a kiállítók terhein nagyobb mértékben könnyíthetett volna; a befolyt egész összeget a térdij első részletére kiadni nem lehetett, mert még két részlet és egyesek némi segélyezése a többi költségek tekintetében van még hátra.

A kiállításra jelentkezettek nagy számából e kerületből a mai napon 97 bejelentett kiállító maradt meg állhatatosan szándéka mellett; e szám valamivel nagyobb vagy kisebb lehet a valóságban, mert nem mindenki jelentette be elmaradását vagy megmaradását és némelyek talán az utolsó percben a tárgy felküldése előtt megmáshatják elhatározásukat.

A kiállítók számának e tetemes apadását részben azon körülmény is okozta, hogy az országos kiállításra közel háromezer kiállítóval több jelentkezett, mint a mennyit a felfedett csarnokok mellőzésével épült helyiség befogadni képes, miért is az országos bizottság számosakat különböző okokból törölni volt kénytelen,

kivált oly csoportokban, melyekben túlon túl voltak jelentkezők.

Bár a kiállítók száma jelentékenyen megfogyott, úgy a zombori kiállítási kerület, mint a geográfiai Bács megye többi három kerülete elég tekintélyesen lesznek a kiállításon képviselve.

Végül tisztelettel jelentem, hogy ez ügyben 1281 levelezést, felterjesztést és ügyiratot intéztem el és ezen munkáért, valamint utazásaimért kárpótolva érzem magamat azon öntudat által, hogy, ha nem is fényes eredménnyel, de tölem telhető buzgalommal jó ügyet igyekeztem szolgálni.

Dr. Margalits Ede,
kiállítási titkár.

Hirek.

Ófelsége, Fratricsevi Ignác testőrkapitány, nek ötven évi, békében és háboruban egyaránt kipróbált szolgálatai elismerésül, a Lipótrend nagykeresztjét legkegyelmesebben adományozni, méltóztatott. Ismeretes dolog, hogy a kitüntetett Oeminenciája zombori születésű.

Ófelsége radoicéi Hallavanya Károly ezredes, az ujvidéki 6. számú gyalogsorezred parancsnokát eddigi rangokozatában való ideiglenes megbírással a 3. ik hegyi dandár parancsnokává, — grünevoldi Haasz Vince ezredes pedig a 39. számú gyalogezeredtől a 6. számú gyalogezered parancsnokává nevezte ki.

A m. kir. pénzügyminiszter Daempf Sebestyén p. ü. titkár, ki több éven át a zombori kir. illeték-kiszabási hivatal főnöke volt, — a szegedi illeték-kiszabási hivataltól az ottani pénzügyigazgatósághoz helyezte át.

A m. kir. igazságügyminiszter Thomits János ujvidéki ügyészségi díjokot az ottani kir. járásbíró-sághoz irnokká nevezte ki.

A m. kir. igazságügyminiszter a titeli kir. járásbíró-sághoz Pavnik Béla késmárki kir. járásbíró-sági díjokot irnokká nevezte ki.

Schwarz Samu 5-ik zászlóaljbeli szabadságot állományu segédorvosnak, a honvédség kötelékéből kilépése, tisztis rangjának megtartása nélkül megengedtetett.

A bács-alsóbaranyai ref. egyházmegye f. hó 15. és 16-án tartotta meg évi rendes közgyűlését Rétfalun. A gyűlés számos tárgyai közül megemlítjük Rétfalu egyháztanácsának panaszát, a miatt, hogy községivé tett iskolájában a horvát önkény a hazafias nevelést lehetetlenné teszi s a magyar tajardek való-ságos üldözés tárgya, miért is az egyházközség i-ko-láinak visszavételét óhajtja. Az egyházmegye e tárgy-ban felterjesztést tesz az egyházkerülethez. Az esperes (Kármán Pál) és az egyházmegyei pénztárnok, előha-ladott koruk miatt állásaikról leköszönvén, ezen hiva-talok betöltése iránt a választás el lett rendelve. — Az idejü superintendialis gyűlésre az egyházmegye részéről Poór József újszivaci lelkész és Kozma László vil. tanácsbíró lettek képviselőül megválasztva.

Meghívó. A zombori első betegsegélyző és te-metkezési egyesület f. é. április hó 26. napján d. e. 10 órákor a Nép kör vadászúrti helyiségében tartandja meg rendes évi közgyűlését, melyre a t. tag urak ezen-el meghívotnak. Tárgy: Az évi zárszámadások be-mutatása, tisztujítás, indítványok, stb. Kelt Zombor-ban, 1885. évi április hó 12-én. Az elnökség.

Szabadkán f. hó 9-én a villám két ízben le-csapott.

Ujvidék városa május 31-ig terjedő határidővel mérnököt és állatorvost keres.

F. hó 18-án a megyei alispán ur elnökle-talatt az összes szolgabírók és Lipthay István min. tanácsos, Jannitzky Jenő min. titkár, Klima Miklós állami főállatorvos, Traub József ker. állatorvos rész-vele mellett a megyei székházban értekezlet tar-tott az állategészségügyi törvények és rendeletek végrehajtásának felülbírálatára céljából. Tekintve ezen ügynek a közigazgatási közegek szűk körén túl is minden egyes honpolgárra, de különösen a mi földmi-velő megyénk minden adófizetőjére egyaránt érdekes és tanulságos nagyfontosságát: Hauke Imre megyei aljegyző ur szíveségéből jövőre az értekezletnek egész lefolyását közölni fogjuk. Egyelőre csak annyit elő-legeznünk, hogy a min. tanácsos ur öméltsága az ál-lategészségügynek megyei kezelését mindenképpen pon-tosnak és kifogástalannak találta.

Az ujvidéki „Zasztava“ ellen a „German An-gelió raskolnik“ című cikk miatt a kir. főügyészség saj-tópért indított. Egyszer majd csak elérí ezt is a Ver-hovay sorsa!

A zombori önkéntes tüzoltó-egyesület e hó 19-én vasárnap megtartott közgyűlésén a parancsnokság ál-tal beterveztett új alapszabályok némi csekély mó-dosítással változatlanul elfogadtattak, a kizárt 21 tüz-oltó felfolyamodása érdekében pedig a parancsnokság intézkedése nemcsak hogy jóváhagyott, hanem ez ügyben kifejtett erélyes, igazságos és tapintatos eljá-rásáért annak köszönet szavaztatott.

Kuriozum. A városi sétáló helyeken a belvá-rosi négyszögben ültetett fák mellől a letolyt télen át csak 382 darab támaszt loptak el és egyetlenegy tettes sem kaptott rajta. Ha ez így megy, akkor nagyon jól kell mennie a városi kertnek, csak hogy a fatáma-szokat, melyeknek darabja 18 kr., haszonképen meg-kereshesse.

Geiger A. Mór szabadkai földbirtokos neje f. hó 14-én elhunyt.

Reitenbach Péter, f. hó 12-én tartá nejével, Roth Klárával 60 évi házasság együttélés után arany la-kodalmát Verbáson.

Dr. Schwarz Sámuel 5-ik honvédszászlóalj-beli sz. á. segédorvosnak, a m. kir. honvédség kötelé-kéből kérelmezett kilépése, védkötelezettségének telje-sítése után megengedtetett.

A dunagőzhajózási társulat a kiállítás tartama alatt összes állomásain rendkívüli mérsékelt áru menet-térít jegyeket fog kiadni.

A városi rendőrségnek sikerült Miits Pál bu-kováci szállási lakosnak megrablott Ó-Szapáron Na-gulov Tósz és Trnyakov József hihedt gonosztevők személyében elfogni. Elfogatásuk alkalmával Nagulov Tószot kinnlévő társai az ó szapári börtönből éjjel ki-kevényt Deszpot-Szent-Ivánig üldözték — elfogni s Zomborba szállítani. Az elrablott tárgyak utáni kuta-tás folytatottik. Nagulov Tósz, ki immár 12 évet gyil-kosság büntette miatt Ilván töltött, konok s makacs tagadásban van ugyan, de Trnyakov József három napi kihallgatás után csakis tegnap déli 2 órákor kezdett vallani s így az elrablott tárgyak megkerülése majd-nem bizonyos. Kézre kerítette a rendőrség Kukula An-tal kárára eltolvajlott 2 lónak tetteseit is, Tóth Ferenc zombori csavargó és az észéki törvényszék által körözött zsvány személyében, kinek vallomása szerint a lopás Brasnar Jóca, Vuoskovits Tósa s egy általa névleg ismeretlen tettes segítségével követett el. Az ello-pott lovaknak a rendőrség már nyomában van, s így valahára sikerülni fog a jól szervezett bandának tag-jait elfogni, és a rendőrségnek 4 hó alatt bejelentett öt lopás tetteseit felfedezni s a büntető bíróságnak átadhatni. Nem sokkal fogják a madarakat, annál ke-vésbé arathat sikert a rendőrség éjjeli szipolás által. (Csak a szűkebb község tagadhatja, hogy az újabb ke-lető rendőrség igen szép sikerekre hivatkozhatik; bár az volna kívánatos, hogy ne legyen ilyen sok alkalma érvényesülni. Szerk.)

Ujvidéken dr. Gerich András orvostudor le-tepedett.

Szász Károly, a dunamelléki ref. egyházke-rület püspöke a szinati törvényszékben előirt egyhá-zlátogatását f. hó 25-én tartja Szabadkán, 26-án Baján, mely alkalommal az utóbbi helyen isteni tiszteletet tart.

Feketehegy községe s vele együtt a reform. magyar egyház, f. évi május hó 31-én ünnepli meg 100 éves fenállását. Ezen ünnepély rendezéseire a köz-ség képviselő testülete bizottságot küldött ki, mely e hó 11-én rendes gyűlést tartott s elnökévé Molnár Mik-lózt; jegyzővé pedig Vajányi Gyulát választotta meg.

Hymen. Himpfner József, városunknak több évig lakója és az itteni kereskedelmi értelmiség jó ismerőse, jelenleg Tarnóczy Gusztáv budapesti gép-gyárosnak iktelvezetője, eljegyezte Löw Anna kisasz-szonyt, Löw Károly gyulafehérvári kereskedő bájos leányát.

Bosco József bűvész és hasbeszélő e hó 22-én és 23-án Ó-Becsen tart előadásokat a nagyvendég-lő dísztermében; onnan Zomborba jön és itt a színházban tart mutatványokat. Bővebbet a színes falragasok.

A zombori első „betegsegélyző és temetkezési egyesület“ mérlege 1884. évi április hó 9-ik napjától be-zárólag f. évi március hó 31-ik napjáig 1203 frt 79 kr. tiszta vagyon, 426 frt 48 kr. rendes jótékony-sági kiadás mutat ki. A rendes bevétel 739 frt 57 kr. Az egyesület az önszegélyző szövetkezetben 20 db. részvénye is van. Az egyesület vezetői: Stebler Lajos elnök, Kuzmics Lajos egyleti jegyző és könyvelő, Pár-csetich Mihály pénztárnok, Szécsenyi Antal ellenőr, Hanga György ellenőr.

Biztos forrásból nyert értesülésünk szerint a helybeli kir. illeték-kiszabási hivatal az adóhivatal épületéből legközelebb a szomszédos volt jóságigaz-gatói lakásba költözik át, a posta- és táviró hiva-talok pedig a felosztott kir. jóságigazgatóság által használt hivatali helyiségeket foglalják el. A posta-és táviró hivatalok mostani helyiségeiben a pénzügy-örtséget helyezik el.

A magyar kir. belügyminiszter következő kör-rendeletet bocsátotta ki: Gyakran előfordul azon eset, hogy Bulgáriában tartózkodó magyar állampolgárok és alattvalók részére idézéseket, értesítéseket és fize-tési meghagyásokat kell kézbesíteni. Az ezzel megbi-zott vagy erre hivatott hazánkbeli hatóságok eddig leg-többször azon eljárást követték, hogy a kézbesítés eszközlése céljából vagy az Ófelsége személye körül-i m. kir. miniszteriumhoz, vagy a cs. és kir. közös külügyminiszteriumhoz fordultak felterjesztéseikkel, vagy pedig a Sophiában székelő cs. és kir. diploma-ciai ügynökséget keresték meg, mely eljárásnak azu-tán az lett a következménye, hogy az érdekelt felek a határnapokról elkéstek. Ezen eljárás felesleges mun-kát okoz, sok idővesztéssel jár és felelté költséges is. Ennek elejét vevendő, felhívom a törvényhatóságot: utasítsa az alantas közig. hatóságokat, miszerint azok mindazon esetekben, amidőn Bulgáriában tartózkodó magyar alattvalók részére kézbesítések eszközlése vá-lík szükségessé, ebbeli megkereséseikkel forduljanak közvetlenül a Bulgáriában székelő illetékes cs. és kir. osztrák-magyar konzulátusokhoz. Budapest, 1885. évi ápril hó 2-án. Lukács György s. k., miniszteri tanácsos.

Kohn Ignác, mélykúti illetőségű ugyanottani lakos „Kornis“-ra változtatta vezetéknévét.

Német Mihály szabadkai hivatalnokot, ki 1400 frt elikkasztása után kerekelt oldott, és Krapp Ignác ugyancsak szabadkai illetőségű pincért, ki gaz-dájától 140 frtot loptott, Budapestben a rendőrség elfogta.

A megyei gazd. egyesület közlönyét a „Gaz-dasági Értesítő“-t néhányan felbontatlanul küldték vissza azon hiszemben, hogy arra elő kell fizetni. Fél-re-értések kikerülése végett figyelmeztetjük a gazd. egye-sület tagjait, hogy a közlönyt ingyen, a tagdíj tejé-ben kapták, csupán nem tagoknak küldjük 2 frtért. A gazd. egyesület titkára.

Az országos kiállítás a hazai hírlapirodalom is be lesz mutatva lehetőleg teljes gyűjteményben. Magyarországon megjelent napi és hetilapok, havi és időszaki folyóiratok közül eddig mintegy 600 érkezett be s azok rendezését a napokban kezdték meg az ipar-csarnokban, hol az orgona mögött 3, egyenkint 9 négy-szög méter terjedelmű keretben állítják, illetve sze-gedik a lapokat betürendbe föl olyformán, hogy csak címek lesznek láthatók. A gyűjteményben a vidéki hetilapok szerepelnek a legnagyobb kontingenst. A be-kerélt statisztikai adatok alapján a hazai hírlapiroda-lomról egy könnyen áttekinthető kis munka készül, melyet a közönség között ki fognak osztani.

Árverés van hirdetve Suta Istvánné 867 frta becs. ingatl. jun. 12-én Ujvidéken, ugy Maletin Gu-bina 2500 frtra becs. ingatl. június 6-án Títelek.

Vasutaink tűzbiztonsága tekintetében neveze-tes újítás lép életbe legközelebb. A magyar állam-vasutak igazgatósága elhatározta, hogy összes vona-tain légszuszteszkendőket (extincteuröket) alkalmazz.

Csöd van hirdetve Alexievits Luka K. és társa ellen, csödb. Alexich György, tömegg. Róics Koszta, május 27. Ujvidék.

Herczenberger István, zombori földink, a budapesti magyar dalcsarnok megnyitási ünnepélyére magyar nyitányt írt, melyet a műbiráló választmány 15 pályázó közül mint legjobbat és legalkalmasabbat előadásra elfogadott. A tiszteletdíj (20 drb 10 frkos arany) egyhangulag a fiatal zeneszerzőnek ítéltetett.

Következő körrendeletet bocsátott ki a mi-niszterium a megyei közigazgatási hatóságokhoz: Utasítás azon mérlegek hivatalos megvizsgálására, melyeknél a teher a serpenyőbeli súlynak 2 százszo-rósát meghaladja. Ezen mérlegek már meglévén hite-lesítve, a vizsgálat csak arra vonatkozik, hogy vajjon a mérleg pontossága a használat közben nem szenve-dett-e olyan változást, mely a fennálló szabályrende-letek értelmében meg nem engedhető volna. Erre nézve elegendő, ha a mérleg egy terhelésnél helyesen tá-egledő, ha a mérleg nagyobbnak kell választani, láttatik, melyet azonban nagyobb kell választani, a mérlegen megmérhető legnagyobb súly felénél. Ha ezen terhelésnél a mérleg érzékenysége és helyessége bebizonyul, akkor a mérleg rendben levőnek tekin-tik. E végett rá kell rakni a mérleg hídjára annyitara terhet, a mennyi körülbelül a mérleg teherkép-sége felének megfelelő, s a mérleget ki kell tarzni, azután rá kell még rakni 400—500 kg. taraslyt s ezt a mérleggel meg lehet mérni. Ha a mérés a hid-mérlegekre előirt hibahatárokon belül helyes ered-ményt mutat, a mérleg rendben van s a mérleg karra csak az évszám ütendő. Ha pedig a mérleg nem talál-tatnék helyesnek, akkor az teljesen meg lesz vizsgá-landó, úgy mint az az új mérlegek hitelesítésénél elő van írva. A hivatalos vizsgálatnál a hitelesítő szabály-szerű napidíján és utiköltségén kívül a közönséges hídmérlegek megvizsgálásáért járó B. díjszabási összeg-nek fele számítandó. A hitelesítő hivatal ezen vizsgá-latok eredményéről minden egyes esetben köteles je-lentést tenni az állami központi mérték-hitelesítő m. kir. bizottságnak. Kelt Budapest, 1885. évi március hó 29-én. A miniszter helyett: Matlekovits s. k.

Rendőri hírek. Pfeifer Antal apatini lakos záratlan istállójából márc. 18-án éjjel ismeretlen tet-tések egy 14 éves, setétpéj, herélt, balszemére vak, Ap. körbe foglalt bélyeggel, továbbá egy 9 éves, seté-péj, kanca, L I bélyegű lovat és egy 2 éves, rézdeser kanca, bélyegtelen csikót elloptak. — Glozsán község nagyvendég-lőjében márc. 16-án, egy állítólag Johann nevű ismeretlen férfi, kinek semmiféle igazolvány, mely-ből kiléte konstatalható lett volna, elhalálozott. Ke-resztneve Johann, vezetéknéve ismeretlen, kora 60 év körül, felvidéki tót, szeméi szürkék, haja fekete, ba-juza fekete, kevésbé ősz, szakálla fekete őszbevegyűit, ruházata piszkos alsóruha és rongyos kis kabát. — Tuczakovits Paja zombori lakos a krusevlyai jegyző által f. é. márc. 14-én 17. sz. a. Matheisz Károly el-adó, Tuczakovits Pál vevő nevére kiállított 158 cm. magas, sárga, 12 éves, kanca, balcombján K. L. bé-lyeggel ellátott lórol kiállítottól lévelét elvesztette. — Almáson Ispanovics József özl. szül. Bleszits Margától négy vánkust, 1 dunyhát, 4 gyapjú terítőt, 25 női in-gent, 110 rőf vásznat, egy női kabajt, 2 posztó ken-dőt, 8 kis kendőt, 1 selyem kendőt, 1 felsőlyem szok-nyát, egy bársony vizitit, 10 szoknyát, 3 réklit, 4 ágyterítőt, 12 törülközőt, 2 véka kevert gabonát, 2 véka lisztet, félméző kukoricát, 4 liter zsirt ismeretlen tettesek elloptak. — Katymáron Krékity Mihály hátsó szobájából egy zsák lisztet elloptak.

Vörös kakas. Topolyán f. hó 18-án Prapak Sándor asztalos mester butoraktára teljesen leégett.

Temerinből jelentik, hogy alig márk el hét ismételt tüzesetek nélkül. Gyújtogatásnál egyébre senki sem gondol, mert a tűz mindig gyanús módon és go-nosz tervre valló körülmények között tör ki. — Mikor lesz már minden köz-égen tüzoltó egyesület? Mikor alakulnak át a mihaszna trombitáló és kéregető lövés-z-egyesületek tüzoltókká? Mikor tesznek ez iránt a kaszi-nók kezdeményt ott, ahol más arra nem vállalkozik?

A topolyai járásban 801 fölhívott hadköteles közül meg nem jelent 94, besoroztatott 158.

Zomborban minap jegyezte el Mihály Fere-nc, bajai kerületi iskolai tanár, Miklósváry Janka kisasszonyt, Tápai István megyei főpénztárnok ked-ves sógoronját.

Békit Szubicsa 9120 frtra becs. ingatlanai jun. 14-én Ujvidéken elárvereztetnek.

Árverés. Panits Ilona 2320 frtra b. ingatl. június 12. Ujvidék.

Nagy Dániel, vukovári m. kir. postamester, a palánkai közbecsülésben álló érdemes Nagy család tagja, ki Szlavoniában is megőrizte családja magyar-ságát, a napokban elhunyt.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter a következő rendeletet bocsátotta ki. Bleichert A. és társa által szerkesztett kötélpályai mérlegek hitelesítése tárgyában, megengedem, hogy a Bleichert A. és társa cég által kötélpályai üzemen állandóan felállított mérlegek, melyek a teherzállító ládák terhének megmérésére szolgálnak, hitelesítés alá vétessenek. Ezen mérlegeken a cég nevének mar-adandónak fel kell jegyezve lenni. A hitelesítés min-denkor a kötélpályán felszerelt állatban teljesítendő. Ezen mérlegnek két egyaránt kiilott álló rúdjá van, mindeniken 3 egymással párhuzamos el van elhelyezve, melyeken a távolságok viszonya 1:10; tehát a két emeltyűrendszer összekapcsolása által a súlymértékek viszonya a teherhez úgy lesz, mint 1:100. Azon mér-legrudon, melyre a súlymértékek helyeztetnek, az egyik élre egy horog van felakasztva, melyre a súly-mértékek felüggesztetnek. Ezek az alapsúlymértékek és kerek számu 05 kilogramonként vagy 1 kilogramon-ként növekedő súlyokból állanak. Ezeknek a teherben 50 illetőleg 100 kgrként növekedő súlyok felelnek meg egy-szen 750 kgrig. Az 50 illetőleg 100 kgrnál kisebb terhek egy beosztott skála s futósúly által méret-nek meg. A skála beosztása 0-nál kezdődik, és 50 illetőleg 100-on végződik. A mérlegen kivetázó hely van alkalmazva, s az egyensúlyt a nyelvez szemközt állása által lehet felismerni, úgy mint a hídmérlegek-

nél. A futósúly a mérlegrúdról levehető ne legyen s a skála maradandólag legyen megerősítve, az osztályrészek pedig egy milliméternél kisebbek ne legyenek. Megbélyegzendők a skála rúdja, a beosztás elején és végén, a futósúly és az alapsúlyok egyenként. A hitelesítési díj a 750 kgr. terhelhetőségű körítés mérlegekre vonatkozó díjszabás szerint számítandó és a hitelesítés az alábbi utasítás értelmében esz-közleendő. Utasítás, a Bleuchert A. és társa-féle kötélpályai mérlegek hitelesítése tárgyában kibocsátott rendelkezés. A hitelesítés mindenkor a kötélpályán, felszerelt állapotban teljesítendő. A mérleg százados mérleg, melyen a kerekszámú 50 vagy 100 kgr. terheket 750 kgr-ig egy horogra felakasztott százaszorta kisebb súly által kell mérni; az 50, illetőleg a 100 kgr-nál kisebbeket pedig egy társúlylyal ellátott skálán kell leolvasni. A mérleget mint körítés-mérleget kell megvizsgálni. Azonkívül meg kell még vizsgálni a kerekszámú terhek megmérésére szolgáló alapsúlyokat is. Ezek 0,5, 1, 1,5, 2, 2,5, 3, 3,5, 4, 4,5, 5, 5,5, 6, 6,5, 7, 7,5 kgr-mot nyomonjnak. A futósúly a skála rúdjáról levehető ne legyen s a skála osztályrészei legalább 1 milliméter nagyságúak legyenek. Meg kell bélyegezni a skálán a kezdő és végpontot, a futósúlyt és az alapsúlyokat egyenként a hitelesítési díj a 750 kgr. terhelhetőségű körítés mérleg-kre előírt díjszabás szerint számítandó. Budapest, 1885. március 31-én. A miniszter helyett Matlekovics s. k.

A szabadkai ügyvédi kamara I. évi rendes közgyűlése május hó 10-én délelőtt 10 órakor tartatik meg az ottani takarékpénztár nagytermében.

Baja város közgyűlésén a cs. kir. katonai nevelőintézetben üresedésben jött két városi alapítványi hely közfelkiáltással Cserba Ferenc kir. aljárásbíró Elemér nevű fiának és Lissák János tanító Kálmán nevű fiának adományoztatott.

Angyelics szerb patriarcha — mint az újvidéki „Nase doba” írja — a karlócai metropolitának alárendelt összes püspökökhöz pásztorlevelet intézett, melyben Cyrill és Method emlékének megünnepléséről ezeket mondja: „Ez ünneplés elrendelése nem tartozik az egyes püspökökre, hanem a zsinatra. Oroszországban a Method ünnepe nem a püspökök rendelték el, hanem az orosz zsinat, de ennek határozata más országok zsinataira nézve nem kötelező. Különben az 1799 július 16-iki declaratorium, mely egyedül érvényes a magyar korona területén élő szerbekre nézve, felsorolja mindazon napokat, melyek egyházi ünnepeknek tekintendők.” A metropolita ezekhez képest azt tanácsolja a püspököknek, hogy a görög-keleti szerb egyházakban ne tartassanak Method-ünnepeket.

Vasuti kedvezményjegyek a kiállításra. Az országos iparegyesület kiállítási szakosztálya közelebb behatóan foglalkozva a hazai vasutak által a kiállítás tartamára engedélyezett személyszállítási menetdíjszállítással elhatározta, hogy a kiállítás látogatottsága érdekében emlékiratot nyújt be az országos kiállítási bizottsághoz, kérve, hogy ez a hazai összes vasutaknál a kiállításra jövő közönség számára legalább 50% kedvezményt eszközöljön ki.

A szabadkai főgimnázium ez évben az „Arany-ünnepeket” a Pest-szálloda nagytermében f. hó 26-án délelőtt 10 órakor fogja megtartatni.

Kiállítási ügyek. A zombori kiállítási kerület központi bizottsága e hó 15-én tartott ülésén a fentközlött titkári jelentést helyeslőleg tudomásul vette és dr. Margalits Ede titkárnak buzgó és odaadó fáradozásaiért neki, valamint Bittermann Nándornak, ki a bizottságnak szükséges összes nyomtatványokat és papírt díjtalanul kiszolgáltatta, nemkülönben ifj. Trischler Xav. Ferenc hódásghí, Nirtit Béla kulai és Wagner György verbászi helyi megbízottnak az ügy körül kifejtett kiváló buzgalmaért, megleg köszönetet mondott. Végül a még folyamatban levő ügyek véglegzésére u. m. a térdijak lehető fedezésére s a kiállítók terhein való lehető könnyítésére kiküldötte a következő szűkebb bizottságot: Bittermann Nándor elnök, dr. Margalits Ede titkár, Husvéth István pénztárnok.

A szerb daltársulat hangversenye.

F. hó 18-ikán a zombori szerb daltársulat, több műkedvelő hölgy és úr közreműködésével, a helybeli színházban hangversenyt adott, mely nagyszámú és díszes hallgató közönség által volt látogatva s mely egészben véve kitűnően sikerült. A műsor két szakaszra oszlott, egyházi és világiára és mindegyik szakasz öt számot foglalt magában.

Az egyházi szakasz zenei része egy, a Gruits úr vezetéke alatt álló daltársulati vegyes kar által előadott „Apostoli dicsőekből” (karra alkalmazta Borjanovits úr) és a Borjanovits úr vezényelte daltársulati férfiak által előadott „Az úr dicsőeke” és „Áldozatkor” című egyházi énekekből állott.

Az első és a harmadik ének egyszerű, ódon fensége, a második — Bortjanszky orosz zenész szerzeménye — modernebb stílusa dacára is magasztosan egyházi irányba által valóban fölemelő hatást tett, annál is inkább, mivel egy a vegyes mint a férfi kar kitűnően összevágott és a színháznak nem valami jó akusztikájára és az énekesek csekély száma mellett is (a harmadik éneket, ha nem tévedek, hat férfi adta elő) kellő erőt fejtett ki.

Az egyházi szakasz szónoki része két számból állott: Popovits Döme ur alkalmi beszédéből, melyben Cirill és Method viselt dolgait esetelte lelkes szavakban és alapos történelmi készültséggel, és ugyanannak alkalmi költeményéből, melynek szépségeit a szerző a tárgy ünnepeiségehez méltó egyszerű, nemes szaválásával teljes érvényre tudta emelni. A közönség tapsal és kibívással tüntette ki a költőt.

A világi szakasz Milosevits Márta k. a. bátor, kifejezésteljes szavaltán kívül (Jovanovits „Dal a dalról” című költeményét adta elő) dr. Paču János ur négy zeneszerzeményének előadásából állott. Sorra első volt a „Szerb ima” című vegyes kar, melyet, a

program szerint, zenekarnak kellett volna kísérnie. A kísérlet — nem tudom mi okból — elmaradt ugyan, de azért a vallásos bensőséggel teljes mű mégis érvényre jutott a vegyes kar gondos előadásában, mely különösen a finom éneklés, a gyöngéd pianók, energikus forték és hatásos crescendók által tűnt ki. — Következett Paču úrnak három dalból („Dudas-dal”, „Pásztor-dal” és „Menyegzői dal”) álló második szerzeménye, melyet a szerző adott elő harmoniumon, Malesevits Alexandra urbólgy zongorakísérete mellett. Kétségtelen, hogy — úgy a tartalom értékét, mint az előadást illetőleg — ez volt az egész hangverseny zenei részének legfényesebb száma. Paču úrról mint zeneszerzőről már volt egy ízben alkalmam nézetemet elmondani, azért itt röviden csak annak hangsúlyozására szoritkozom, hogy azon célt, melyet, úgy látszik, zeneköltői működésében kiválóan szemmel tart, t. i. a népiesnek művészi színvonalra emelését, a nevezett három dalban is sikerült elérnie. Így a „Dudas-dal” egyfelül a lehető legrealisztikusabb utánzás a dudu primitív zenéjének és mégis megfelel a művészet magasabb igényeinek is. A „Pásztor-dal” gyönyörű idyll; a csendes merengés hangulatát megtartja mindvégig, a fantáziát álmodozni készíti verőfényes nyári tájról, melynek mely nyugalmát csak a pásztorsíp hangjai szakítják meg. A „Menyegzői dalban” a merengés és a kitörő jókedv kifejezése váltakozik. — Az előadás is teljes dícséretet érdemel. Paču úr a harmonium kezelésében ép oly jártasságot tanusított, mint a zongorában, Malesevits Alexandra úrnő pedig a mily szerény alárendeléssel, oly biztos szabotossággal kísérte a harmonium vezérdallamait. A közönség nem is fukarkodott tapsban és a kihitt szereplők újból eljártak a mű második és harmadik dalát. — A világi szakasz többi két zenei számáról, a „Bordal”-ról, melynek szövegét Popovits Döme ur, zenéjét Paču ur írta, s melyet a daltársulati férfiak adott elő zenekísérettel, — és a „Kölöt”-ről, ugyanazon szerzőktől, melyet ugyancsak zenekísérettel mellett a vegyes kar énekelt el, szintén csak dícséretet mondhatunk. Herzenberger ur zenekarnak kissé nehezeze esett ugyan magát Gruits ur vezetésének alárendelnie, de azért zene és dal egészben véne mégis együtt haladt. A „kölöt” különösen tapsolta, sőt meg is ismételtette a közönség, Gruits urat pedig kihívta, kiene ezen hangverseny sikerének elérésében is oly jelentékeny rész jutott.

A közönség azon kellemes hangulatban hagyta el a termet, hogy estéjét nemes élvezettel töltötte el.

Bergmann Ágost.

Két zombori okmány.

A szabadságharc utolsó napjaiból érdekesnek találók két okmányt közölni, melyek Bács-vármegye akkori sanyaru viszonyait hűen esetelik.

Török János őrnagy, akkori téparancsnok Zomborban írta ezeket Zambelly ezredeshez.

Az első levelet Zomborból 1849 július 25-éről intézi az ezredeshez Bajára, mely ekként szól:

„A zombori katonai téparancsnokságtól. Zambelly ezredes urnak Baján.

A veszélyes időkben elkészülve ugyan minden balesetre, mégis kiválóan meghatót Önnek tegnapról kelt becses levele, melyben bajai hadosztályunk váratlan visszavonulása kilátásba van helyezve.

Ezen visszavonulás a haza ügyére nézve sok szempontból hátrányos lehet, s az ebből származható következmények bizonyára az ön belátását el nem kerülhetik. A gőzhajók elvesztése, a dunai védvonal feladása és az ellenségnek a Titelnél operáló magyar hadtest hátába történt feltartóztatlan előnyomulása, számos nélkülözhetetlen államéremek odaadása, Bácska kockáztatása, melynek Baja a kulcsa, helységről-helységré elviselhetlen zsarolások, az ellenség erősödése a fanatizált szerbek által, végre a kormány székhelye is veszélyeztetve!

A nélkül, hogy tanácsadási tehetséget tulajdonitavék magamnak, csak támaszkodva azon kétségtelen hazaszeretetre, melynek életét Ezredes ur felajánlta, rászáná, s mely hazaszeretében én Önnel egész mértékben osztozom, bátorkodom Ezredes ur előtt azon őszinte kívánságot nyilvánítani, hogy Baja ne adassék fel!

Ha igaz az, amit a kalocsai futár itt előadott, hogy nevezetesen: a közeledő ellenség csak 2 zászlóalj gyalogságból és egy osztály lovasságból áll ágyú nélkül, ez esetben talán lehetséges lenne e pontot megtartani; s mert az ottani lakosság hangulata jó, a népfelkelésre az ottani vidék szolgálatképessége s használhatósága folytán az eszközök kéznél vannak.

Ezredes ur nem hiheti azon lehagoltságot, mely az itteni közönséget elfogó annak híre, hogy a visszavonulás kilátásba helyeztetett.

Én mégis csak szintén érzem, hogy azon okból vagyok kénytelen kívánatomat Baja kemény és reményteljes védelmezése érdekében kifejezni, mert az én feladatam és kötelességem a nyugalmat és biztonságot a vidéken a törvényes eszközökkel fenntartani. A kapott parancsok folytán kényszerítve vagyok itt nagy kórházakat felállítani, mivel a szegedi, szabadkai és pétervárdi kórházak nem képesek a naponkinti növekedést befogadni. Ezen tájról kell továbbá az egész déli hadsereget a várral összeköttetésben megtartani. Hogy fog ezen hadsereg minden oldalról egyelni és existálni, ha csak egy rész is a Bácskából elvonatik?

Tisztelt Ezredes ur! Szükség és lelkesedés sokat tehetnek, s talán ön saját maga sem képzeli, hogy egy kicsiny, de lelkes vitéz csapat mily elzántságot fejthet ki.

Ezen kevésbé hivatalos modorért bocsásson meg nekem, de ezen hang az önfentartás, a fegyverbecsület hangja, mely a mi helyzetünkben megmagyarázható.

Férfi és hazafias bizottsággal számítok önnek barátságos értesítésére, bizalomteljes őszinteséggel szemben.

Egyébiránt ha a visszavonulás szükségessége előtérbe lép, az állami javaknak szárazon és vizen leendő tovaszállítására minden lehető eszközt fel fogok használni.

Végre, miután Meszéna alezredes ur Apatinból elutazott, ez okból a kérdéses iratot utódjának Já-

rosy alezredes urnak személyesen adtam át, ki megígérte, hogy holnap reggelig egy vagy két századot — kevés népéből — és két hat fontos ágyut Gákovánál felállítand.

Fogadja stb. Ezredes urnak Zombor, 1849. jul. 25. Török Nep. János, s. k. téparancsnok.

A másik levél szintén Török őrnagytól származik július 27-éről s Almásra van címezve, mivel ekkor már Zambelly utban volt Szeged felé, hogy Dembinszky altábornagy főszeregéhez csatlakozzék.

Ez a levél rövidebb mint a másik így hangzik: A zombori téparancsnokságtól. Zambelly ezredes, hadosztályparancsnok urnak Almáson.

Az ide érkezett szemtanúk előadása nyomán az ellenség erejéről előzőleg vett értesítés megerősítetnek látszik; e szerint ugyanaz csupán 1500 emberre tehető, minőlfogva reményleni lehet, hogy a megígért segítséggel ugyanazt, ha nem is szétszórni, de legalább visszavetni sikerülend.

Miután azonban a visszavonulás oly sürgetőleg van megparancsolva, ezen elhatározás igen fontos indokok miatt eljettetik. A rendelkezések csekélységem nézetét és kívánatait minden zúgolódás nélkül alárendelem.

A megígért segélycsapat nincsen a közelben, s ugyanazt hihetőleg Guyon tábornok ur magához vonta, mivel ő is sebes menetben Szeged felé húzódik.

Az ide tévedt 46 huszárt holnap Szeged felé tovább küldendem; ép úgy az őrvonal védelme felőli gondoskodását Kmety alezredes ural közlendem.

Az ellenség mozdulatait folyton ügyekkel kísérem és csak a teljes közeledésnél fogok Verbász felé visszavonulni.

Zombor, július 27. 1849. Török s. k. tőrőrnagy. Közli: Dudas Qdön.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVAN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

NYILTTÉR. *)

A tulajdonképeni ezen országban uralkodó betegség.

I. Mint valamely tolvaj, éjjel lep ez meg bennünket. Némelyek mell- és oldalnyílalásban, olykor derékfájásban is szenvednek; bágyadság és álomság által lepetnek meg, szájuk ize rossz, különösen reggelent; a fogakra bizonyos tapadós nyák rakódik le; étvágyuk rossz, gyomrukát mint egy kő úgy nyomja valami, s olykor gyomrukban bizonyos zsibadság éreznek, mely ékezés által el nem oszlatható. — Szemei beesnek, kezei s lábai hidegek s tapadósak, kis időre rá köhögés áll be, eleinte csak száraz, néhány hónap múltával azonban bizonyos zölds színű kikkéssel párosulva; az illető folytonos bágyadságot érez, az álom nem hozza meg neki a kellő pihenést; azonfelül idegesség, ingerültté s rosszkedvűvé válik, bal sejtelmek gyötrik; ha hirtelen felkel, szédülést érez, s az egész világ keringeni látszik véle; belei eldugulnak, bőre olykor száraz és forró lesz, vére megsűrűdik s megalszik, szem felére megsárgul; vizelete csekély s setétszínű, s hosszabb ideig való állás mellett üledék válik ki belőle; továbbá az étel gyakran felbőg, mi közben néha édeses, néha savanyus íz érez, mit gyakorta szivdobogás követ; látása elvész, szemei előtt setét foltokat lát, s a legnagyobb fokú kimerültség és elgyengülés vesz rajta erőt. — Mind ezen körünetek felváltva lépnek fel, s bizton felvehető, hogy az ország népességének majdnem egy harmada ezen betegség egyik vagy másik nemében szenved. — Tapasztaltatott, hogy ezen betegségek lényege az orvosok által gyakran félreismerettet; némelyek által májban gyanánt, mások által mint emésztetlenség, ismét mások által mint vesebaj stb. lett gyógykezelve, anélkül, hogy ezen különböző gyógykezelések közül csak egy is sikeres lett volna, mig ellenben a „Shäker-kivonat” ezen betegséget minden egyes esetben tökéletesen elhárította. Ezen kitűnő gyógyszer valamennyi alább felsorolt gyógyszer tárban megkapható.

Oly egyéneknek, kik dugulásban szenvednek, a Seigel-féle hashajtó labdacokra is van szükségük. A „Shäker-kivonattal” kapcsolatban. A Seigel-féle hashajtó labdacok meggyógyítják a dugulást, elűzik a lázt és a meghűlést, megszabadítják a főfájástól s elfojtják az epekiómlést. Ezek a legbiztosabb, legkellemetesebb s egyszerűs mind a legközelebbi labdacok minden eddigi készítették között. A ki ezekkel csak egy kísérletet is tett, azok használatát bizonyára nem fogja abban hagyni. Enyhédelen s minden legkisebb fájdalom előidézése nélkül hat.

Ara egy palack „Shäker-féle kivonatk” 1 frt 25 kr., 1 doboz „Seigel-féle hashajtó labdacoknak” 50 kr.

Magyarországi foraktár:
Budapest, Török József gyógyszerész k. király utca 12.
Zomborban, Gallé Emil gyógyszerész.

*) Az e rovatban közlötökért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

DR. ZIFFER EMIL
fürdő-orvos
GLEICHENBERG
Charlottenburg-féle házban.

Árverési hirdetés.

Az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré tétetik, hogy az újvidéki kir. törvényszéknek 1885. évi 1253/p. 1885. sz. elrendelése és a palánkai kir. járásbírósnak 1045/polg. 1885. számú kiküldő végzésével Schrott Antal német-palánkai lakos felperes javára Váczy János új-palánkai lakos kereskedő alperes ellen 400 frt tőke és járulékaik erejéig foganatósított biztosítási végrehajtás alkalmával felül- és lefoglalt 967 frtra becsült szobabutor, ágynemű, rőföskelme, rövidáru és fűszeráru bolti cikkek stbből álló ingóságok Új Palánkán alperes lakásán és üzletében 1885. évi április hó 23-án délelőtt 10 órakor nyilvános árverés útján azonnali készpénzfizetés mellett eladatni fognak.

Palánkán, 1885. évi április hó 11-én.

Haba István,
kir. bir. végrehajtó.

Árverési hirdetés.

Az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré tétetik, hogy a palánkai kir. járásbírósnak 992/1885. számú elrendelése és a palánkai kir. járásbírósnak 992/polg. 1885. számú kiküldő végzésével Rieger Mór, Kann Emanuel és Braun Áron budapesti lakos felperes javára Fürst M. L. kereskedő, német palánkai lakos alperes ellen összes 209 frt 15 krajcár tőke és jrlkai erejéig foganatósított biztosítási és kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt 1086 frtra becsült rőfös kelme, ugyminit posztók, szövetek stb. álló ingóságok Német-Palánkán alperes üzletében 1885. évi április hó 23-án délelőtt 10 órakor nyilvános árverés útján azonnali készpénz fizetés mellett eladatni fognak.

Palánkán, 1885. évi április hó 17-én.

Haba István,
kir. bir. v. hajtó.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrogh megye apatini járás szolgabírósa részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a megye törvényhatóságának 1884. évi 41. sz. a. kelt határozatával Bogojeva községében a hozzá tartozó gombosi kikötő helyi önállósított községorvosi állomás 1885. évi május hó 17-én d. e. 10 órakor Bogojeva községhez tartandó választás útján fog betöltetni.

Ezen állomással évi 400 frt készpénz fizetés, 30 kr. nappali s 60 kr. éjjeli látogatási s 20 kr. halott kémlélesi díj van egybekötve, azon felül egyes családoktól évi 150 frt mellék díjazás helyeztetik kilátásba.

Pályázni óhajtók felhivatnak, hogy az 1871. évi XVIII. t. c. 74. és az 1876. évi XIV. t. c. 143. §-a szerint felszerelt s a magyar nyelv tökéletes birását igazoló okmányokkal is ellátott kérvényüket f. é. május hó 12-ig bezárólag ezen szolgabíróshoz annál inkább beküldjék, mert később érkezendő folyamodványok figyelembe nem vétethetnek.

Apatin, 1885. április 3.

Ribiczey Béla,
szolgabíró.

3-2

Haszonbérleti hirdetés.

Bács-Bodrogh megyében, a topolyai járásban fekvő, Kis-Hegyes község tulajdonát képező italméresi jog — bor és pálinka — egy nagyvendéglő épület a vele járó korcsmáltatási joggal külön-külön 3 évre, vagyis 1885. évi november hó 1-től 1888. évi november hó 1-ig nyilvános árverésen Hegyes községhezánál 1885. évi május hó 10-én d. u. 3 órakor haszonbérbe fog adatni.

Az italméresi regale jogbérbe jogosítva leendő, minden 50 literen alól eladandó bornak litere után 4 krt, a pálinkának litere után 8 krt szedni, — köteles azonban 1 évi haszonbértelekkönyvileg, vagy egyébként a képviselő által elfogadható módon biztosítani, árverés előtt 10% bánatpénz fejében letenni, mi az utolsó részletbe tudatik be, a haszonbér 1/4 évenként előre lefizetni.

A nagyvendéglő bérlője ugyanazon biztosítékot nyújtani, 10% bánatpénzzel letenni, a nagyvendéglőt tisztán tartani és magyar konyháat vezetni, a kikötött feltételek pontos és szoros be nem tartása esetén, jogosítva leendő a község 3 havi felmondás után a vendéglőt a bérlő veszélyére újból bérbe adhatni.

Kelt Hegyesen, 1885. évi április hó 14-én.

Cziráky,
jegyző.

Szabó Benus,
h. bíró.

7831. sz.
tkv. 884.

Árverési hirdetés.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Virter Károly végrehajtható Morokvasits Neckó végrehajtást szenvedő elleni 29 frt 74 kr tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő Zombor sz. kir. város határában fekvő a zombori 2239. sz. tjkvbe az ugyanottani 6455. sz. tjkvbe átvitetett A 1 sor 22978. hr. sz. 2 hold 595⁰/₁₂ ööl területű szántó árverését 573 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1885. évi május hó 20 ik napján délelőtti 10 órakor a kir. telekkönyvi hatóság illetve a kiküldött hivatalos helyiségében megtartandó árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 57 frt 30 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt 1884. évi december 31-ik napján.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

MAGYAR-FRANCIA BIZTOSÍTÓ-RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.
Részvénytőke: négy millió forint aranyban.
Tartalékalap: 4.359,619 forint 06 krajcár.

Van szerencsénk értesíteni a n. é. közönséget, hogy
főügynökségünket
N.-Zombor és környékére
Hrabovszky és Sztrilich
urakra ruháztuk. Ajánljuk annál fogva nevezett képviselőinket a n. é. közönség nagybecsű bizalmába.
Magyar-Francia Biztosító-Részvény-Társaság Budapesten.

Hivatkozva a fentebbi értesítésre, van szerencsénk a t. gazdaközönséget az általunk képviselt
Magyar-Francia Biztosító-Részvény-Társaságnál
leendő biztosításra felhívni.

Elfogadunk biztosítási ajánlatokat a legelőnyösebb feltételek mellett:

- tűzkárok ellen**, épületekre, ingó-ágokra, szalmás és szénás terményekre;
- jégkárok ellen**, azon általánosan kedvelt feltétel mellett, hogy az alapdíjnak csak 50% illetve 20%-a fizetetik előlegesen, míg a leengedett díj csakis azon esetben fizetendő — illetve a kártérítési összegből levonatik — ha a biztosított termény után 5% vagy azon felüli kártérítési összeg állapítatik meg.

Kötünk a jégbiztosítási ágazatban is **hat éves** biztosításokat oly feltételekkel, kik évenként legalább 200 frt díjat fizetnek és részükre az évi fizetményük 20%-át a társaság tartalékába helyezik, úgy, hogy a **6-ik év** a felszaporodott tartalékból fedeztetik, vagyis ha a 6 ik évben nem nagyobb a biztosított összeg mint az előző évié volt, az esetben **ingyen** van biztosítva.

- szállítmányi károk ellen**: vizen és szárazon szállított javakra;
- az ember életére**, mindenféle módozatok szerint. Ez ágazatban biztosítási feltételeink **kiváló előnyöket** nyújtanak a feleknek, s különösen a „Magyar-Francia” által egyedül kultivált **kisorsolások kombinációk** közkedveltségnek örvendnek.

Mindennemű felvilágosítással és életbiztosítási díjtáblázatokkal készséggel szolgálunk.
Kiváló tisztelettel
Hrabovszky és Sztrilich,
főügynökök.

3-2

DIJSZABVÁNY

Zombor szab. kir. városban fizetendő kövezetvám iránt.

- Minden darab ló vagy szarvasmarhától, mely kocsi vagy szekérbe van fogva . . . . . 5 kr.
- Egy teherrel megrakott ló vagy marha után . . . . . 5 kr.
- Lábon hajtott:
  - ökör, bika, tehén, ló, tinó és csikó után . . . . . 4 kr.
  - borjú, szamár és sertés után . . . . . 3 kr.
  - birka, kecske, bárány és malac után . . . . . 2 kr.

Vámfizetéstől mentesek:

- A királyi udvar, annak közvetlen kísérete és az udvarhoz tartozó járművek és fogatok.
- A királyi uralkodóház minden tagja és udvartartásai.
- Az idegen hatalmasságok követői és fogataik.
- A csász. és kir. hadsereg és magy. kir. honvédség, nemkülönbön mindazon fogatok, melyek a rendes hadsereg és honvédség hadi és honvédelmi céljaira szükséges bármintemű anyagokat szállítanak, üresen visszatértükben is.
- Hivatalosan utazó állami és törvényhatósági tisztviselők, továbbá a közbiztonság fentartásával megbízott hivatalos közegek, a pénzügyőrök, a fegyencek, foglyok, toloncok és azokat kísérő személyek s azokat szállító fogatok, üresen visszatértükben is.
- Az állami javak általában s az azokat szállító fuvarok üresen visszatértükben is.
- A m. kir. postát szállító fogatok és lovak üresen visszatértükben is.
- Mindazok, kik az állami, törvényhatósági és községi utak építésével és jókarban tartásával vagy ezen teendő ellenőrzésével vannak megbízva azon vámtárgyakon, melyekre hivatalos tevékenységük kiterjed, ugyszintén az azokat szállító fuvarok.
- Mindazon fogatok, melyek az államvasutak, állami törvényhatósági vagy községi utak építésére és fentartására szükséges anyagot szállítanak.
- Az országos vagy községi közmunkát teljesítő egyének és fuvarok, nemkülönbön ujoncozásai ügyben eljáró községi elfogatok.
- A törvényesen bevett vallásfelekezetek hivatalos működésben eljáró s egyházi jelvényvel ellátott lelkészei.
- Ugyanezen vallásfelekezetek temetkezési menetei, búcsújáratai ha csoportosan és egyházi jelvényvel mennek.
- A templom, iskola, és paplak építésére ingyen kiszolgáltandó fuvarok.
- A tűzoltók és fogataik midőn a vész helyére sietnek s onnan visszatérnek.
- Minden mezőgazdasági célból közlekedő fogatok vagy hajtott állatok azon határon belül, melyhez tartoznak.
- A gyalog személyek általában, akár visznek terhet akár nem.
- A városból kimenő fogatok és kihajtandó marhák a kimenetelnél.
- Zombori lakosok általában, ha saját fogataikkal élnek, vagy saját marháikat be vagy ki hajtják.
- Vidékiek fogatai a mennyiben zombori lakosoknak a város területén nyert föld terményeit beszállítják. Mindazon egyének és szállítványok, melyek a fennebbi 5., 6., 8., 9. 10. és 13. pont alattiak szerint vámentesek, megfelelő hivatalos bizonyítvánnyal kell birniok.

Kelt Zomborban, 1884. évi augusztus hó 3-án.

Hoffmann Mihály,
polgármester.

1885. Ezen kövezetvám-szabályzat a nagym. m. kir. belügyminiszteriumnak 1885. évi április hó 3-án 15130. szám alatt kelt rendeletével, felsőbbileg jóváhagyatott.

Ezen dijszabvány f. 1885. évi április hó 16-án fog életbe lépni.

Zomborban, 1885. évi április hó 11-én tartott rendkívüli közgyűlésből.

Kiadta:
Athanaczkovits György,
főjegyző.

3-2